

GÜNEŞİ YAKALA

Yazar

Doç. Dr. Nazife Burcu TAKIL

T.C
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ISBN

Yazar

Doç. Dr. Nazife Burcu TAKIL

Editör

Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU

Akademik Danışmanlar

Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK

Doç. Dr. Salim PİLAV

Sosyolog

Prof. Dr. Erdal AKSOY

Resimleyen

Abdullah Gökhan GÜLTEKİN

Koordinatör

Halil AŞICI

Sayfa Tasarımı

Gülşah EVREN

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

AYNI KALP, FARKLI RENK

Kübra ve kardeşi Semih, Türkiye'ye gidecekleri için çok heyecanlıydılar.

Sabah olduğunda iki kardeş erkenden uyandılar. Anneleri Selma Hanım ve babaları Fevzi Bey, çoktan hazırlanmışlardı. Tam evden çıkarken Selma Hanım:

-Aaa! Uçak biletlerini masanın üzerinde unuttum, deyip geri döndü.

Fevzi Bey de "Acaba ben pasaportları aldım mı?" diye mırıldandı. Çantasını açıp hızla kontrol etti. İşte! Dört pasaport da oradaydı. Selma Hanım elinde biletlerle yeniden kapıyı kapattı.

Çocuklarına doğru döndü:

-Bilgin ailesinin Türkiye yolculuğu başlıyor, dedi gülererek.

Çocuklar "Yaşasın!" diye kollarını havaya kaldırdılar. Ailecek trene binip havaalanına doğru yol aldılar.

Yolda Semih sürekli sorular soruyordu:

-Türkiye'ye gidince ilk olarak nereye gideceğiz? Amcamlara mı teyzemlere mi? Yoksa dayımlara mı? Kuzenlerimin hepsini de çok özledim.

Annesi gülerек:

-Semih yavrum, önce Türkiye'ye varalım. Sonra akrabalarımızı sırayla ziyaret ederiz.

Kübra:

-Ama anneciğim önce dayımlara gidelim. Bir ay önce be-bekleri oldu. Ben minik kuzenimi görmek için sabırsızlanıyorum.

Semih:

-Evet evet. Adını Demir koymuşlar. Fotoğrafını görmüştüm, çok sevimli. Bana benziyor bence.

Kübra gülererek:

-Nasıl sana benziyor? Senin saçların sarı, gözlerin de ela. Demir ise esmer bir bebek.

Semih yüzünü buruşturarak:

-Ama benim kadar sevimli, dedi.

Fevzi Bey gülümseyerek:

-Bütün bebekler ve çocuklar sevimlidir, dedi.

Semih ve Kübra trenin camından dışarıyı seyrettiler. İki de Türkiye'ye gittiklerinde neler yapacaklarını düşünüyorlardı. Tren, havaalanı durağına gelince valizlerini de alarak dikkatlice indiler.

Selma Hanım kolundaki gri saate baktı ve:

-Uçağın kalkmasına üç saatten fazla var. Erken geldik.

Fevzi Bey:

-Erken gelmek, geç kalmaktan iyidir, dedi gülümseyerek.

Havaalanı oldukça kalabalıktı. Yüzlerce yolcu farklı ülkelerden geliyor, yüzlerce yolcu da buradan farklı ülkelere gidiyordu. Hepsi de uyum içinde, saygıyla hareket ediyordu.

Biniş kartlarını almak ve valizleri vermek için sıraya girdiler. Nihayet sıra geldiğinde tek tek valizlerini raya koydular. Biniş kartlarını aldılar.

Fevzi Bey:

-Pasaport kontrolünden de geçelim, sonra bir yerde oturup bekleriz, dedi.

Çocuklar önde, anne baba arkada pasaport sırasına girdiler. Semih:

-Sıradaki insanlara bakın. Kimse kimseye benzemiyor. Sence yolcular hangi ülkelere gidiyordur abla?

Kübra sırada bekleyen insanlara şöyle bir göz gezdirdi ve:

-Bence ilerideki aile Çin'e gidiyordur, onların önündekiler ise Rusya'ya...

Semih:

-Bence onlar Rusya'ya değil Finlandiya'ya gidiyorlar.

Kübra:

-Nereden anladın?

Semih:

-Baksana kar botlarını giymişler, demek ki kutuplara gidiyorlar. Ayrıca Finliler yeşil-mavi gözlü, sarı saçlı olurlar. Tıpkı bu aile gibi.

Kübra:

-Rusya'ya da gidiyor olabilirler. Rusya da Finlandiya kadar kuzeyde. Hatta Rusya'nın toprakları kuzey kutbuna kadar devam ediyor. Ayrıca sarı saçlı biri Rus da olabilir.

Semih:

-Öyleyse annelere soralım. Anne sizce şuradaki aile Finlandiya'ya mı gidiyordur, Rusya'ya mı?

Annesi gülümsedi ve:

-Belki de İsveç'e gidiyorlardır.

Babası:

-Ya da Alaska'ya?

Semih:

-Bunu öğrenmenin tek yolu var.

Kübra:

-Gidip soracak mısın yoksa?

Semih:

-Hayır, tabii ki. Hangi uçağa bineceklerine bakacağım, dedi gülerek.

Pasaport sırasına geldiklerinde Rus mu yoksa Finli mi olduklarına karar veremedikleri aile tam önlerinde duruyordu. Pasaport görevlisi onlara sorular sordu. Birkaç saniye sonra genç adam Fevzi Bey'e dönerek:

-Affedersiniz? Sanırım siz de Türksünüz. Buranın dilini hâlâ öğrenemedim. Pasaport görevlisinin tam olarak ne sorduğunu bize söyleyebilir misiniz acaba?

Fevzi Bey "Tabii!" diyerek görevliye yaklaşırken Kübra ve Semih şaşkınlıkla birbirlerine bakıyorlardı.

Semih:

-Onlar da Türkmüş, dedi.

Selma Hanım:

-Peki bu durum size bir şey öğretti mi çocuklar, diye sordu.

Bu sırada Fevzi Bey aileye yardım etmiş, yerine geri dönmüştü. Sıra onlara geldiğinde pasaportlarını görevliye verdiler ve damgalar basıldıktan sonra arka tarafa geçtiler.

Artık bütün kontrol kapılarından geçmişlerdi. Uçağın kalkacağı kapı numarasına doğru ilerlediler. 118 numaralı kapının önüne geldiklerinde Fevzi Bey:

-Tam da kapının önünde bir restoran var. Burada oturup bir şeyler atıştırabiliriz, dedi.

Ailecek bir masaya oturdular. Biraz dinlendiler. Selma Hanım az evvel konuştukları konuyu yine açtı:

-Eeee çocuklar... Finli mi yoksa Rus mu diye tartıştığınız aile Türk çıktı. Bu sizi çok şaşırttı sanırım.

Semih:

-Hiç tahmin etmezdim, ben çok şaşırdım.

-Ben de dedi Kübra.

Selma Hanım:

-Demek ki insanların görünüşlerinin, giydikleri kıyafetin bir önemi yokmuş. İnsanların kim olduklarını, onların saç, göz ya da ten rengine bakarak anlayamazmışız. Ben havaalanında etrafıma baktığımda Çinli, Finli, Rus ya da Türk görmüyorum çocuklar. Ben sadece evlerinden ayrılan, seyahat eden ya da özlediklerine kavuşmak için acele eden insanlar görüyorum. Temimiz, gözümüz, saçımız farklı renkte olsa da hepimiz aynı kalbe sahibiz. Hepimiz insanız ve eşitiz dedi.

Kübra annesinin bu söylediklerini düşündükten sonra:

-Anne çok haklısın. İnsanların kıyafetleri ya da görünümleri onların kim olduğunu anlatmaz. Saçlarım siyah da olsa sarı da olsa kızıl da olsa ben Kübrayım. Üzerime giydiğim kıyafetler de benim Kübra olduğum gerçeğini değiştirmez, dedi.

Semih bu sırada hem annesiyle ablasını dinliyor hem de etrafa göz gezdiriyordu. Birdenbire:

-Bakın, havaalanına güvercin girmiş. Uçamıyor da... İşte şurada, camın önünde, diye bağırdı.

Ablasıyla güvercine daha yakından bakmak için masadan kalktılar. Onlar güvercine yaklaştıkça güvercin hızlı hızlı yürüyüp kaçmaya çalışıyordu.

Semih:

-Acaba bu güvercin de uçmak yerine uçağa binip rahat rahat seyahat etmek için mi geldi buraya, diye güldü.

Fevzi Bey çocukların yanına gelip:

-Size tost aldım. Haydi gelin de masada yiyelim, dedi.

Masaya oturduklarında Selim:

-Güvercinler de bizim gibi, değil mi anne, diye sordu.

Annesi:

-Anlamadım. Ne demek istediğini biraz daha açar mısın?

Semih:

-Mesela bu güvercine bak. Güvercinin hangi şehirde olduğu ya da nerede büyüdüğünün bir önemi yok. Diğer güvercinlerden bir farkı da yok aslında, dedi.

Fevzi Bey tostundan bir ısırık aldı ve:

-Evet oğlum, çok haklısın. Hepimiz aynıyız, hepimiz eşitiz aslında. Nasıl görünürsek görünelim hepimiz kötü bir olay karşısında üzülür, iyi bir şey olduğunda mutlu oluruz. Hepimizin duyguları var. Hepimiz sevmek, sevmek isteriz.

Semih:

-Ama baba hepimiz eşit değiliz ki. Mesela bazı insanların kendi uçakları var. Biz ise uçağa binmek için havaalanına geliyoruz. O insanlar bizimle aynı olmuyor bu durumda.

Babası gülümseyerek:

-Semih yavrum. Etrafına bir bak. Ne çok insan var değil mi? Kimi çok zengin, kimi ise son parasıyla eve gidebilmek için bilet aldı... Hepimizin ekonomik durumu çok farklı. Hepimizin görünümü çok farklı. Ama şu an hepimiz de aynı havayı soluyoruz. Mesela birisi çıkıp "Ben daha zenginim, havadan daha çok oksijen solumalıyım." diyebilir mi?

Çocuklar babasının bu benzetmesine gülerken annesi söze girdi:

-Ben de babanıza katılıyorum. Trafikte kırmızı ışık yanınca en lüks arabaya binen de durur, yolda zar zor giden eski arabaya binen de. Ya da durup camı açtıklarında aldıkları nefes aynıdır. Tabii ki zor koşullarda yaşayan ya da daha iyi şartlarda yaşayan insanlar var. Ama bu onları kimseden üstün ya da aşağı kılmaz.

Bu sırada 118 numaralı kapıdan kalkacak uçak anonsu duyuldu.

Fevzi Bey, Selma Hanım ve çocuklar uçağa binmek için sıraya girdiler. Uçağa biniş kapısı açılınca kapıdan ilk önce tekerlekli sandalyede oturan yaşlı bir teyze ve ona yardım eden bir görevli geçti.

Fevzi Bey çocuklarına dönerek:

-Yavrularım, bence en önemli şey ne biliyor musunuz?

Çocuklar meraklı gözlerle babalarına baktılar.

Fevzi Bey:

-Önemli olan bir insanın basit şeylerden mutlu olabilmesi, yardıma ihtiyacı olanlara koşarak yardım etmesi, kendine ve herkese saygı duyması.

Semih:

-İnsan kendine nasıl saygı duyar ki babacığım?

Fevzi Bey:

-İnsanlar sağlıklı beslendiklerinde, sorumluluklarını yerine getirdiklerinde, çevrelerini temiz tuttuklarında, doğayı koruduklarında kendilerine de saygı duymuş olurlar, yavrum dedi.

Kübra:

-Ben çok saygılı bir insanım öyleyse, dedi gülererek.

Anne ve babaları:

-Öylesiniz. İkiniz de çok saygılı, iyi çocuklarsınız, dediler.

Ardından ikisi de çocuklarına sanılarak yürüdüler ve uçağa giden kapıdan geçtiler...

Türkiye'ye yolculukları nihayet başlamıştı.

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre cevaplayınız.

1. İnsanın kendine saygı duyması sizce ne demek?

.....
.....
.....

2. Siz de Türkiye'ye yolculuk yaptınız mı? Yolculukta neler dikkatinizi çekti?

.....
.....
.....

3. "Önemli olan insanın basit şeylerden mutlu olması." sözündeki basit şeyler sizce neler olabilir?

.....
.....
.....

B) Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Metne göre doğruysa 😊, yanlışsa ☹️ kutusunu işaretleyiniz.

	DOĞRU 😊	YANLIŞ ☹️
Fevzi Bey, pasaportları evde unutuyor.		☹️
Bilgin ailesi Türkiye'den Fransa'ya gidiyorlar.		
Ailecek havaalanında döner yiyorlar.		
Rus mü yoksa Finli mi olduklarına karar veremedikleri ailenin Türk olduklarını anlıyorlar.		
Çocuklar havaalanında karga kovalıyorlar.		

Bölüm Sonu Etkinlik

C) Kutuların içindeki kelimeleri örnekteki gibi soldan sağa bulunuz.

~~DÖNER~~

SAYGI

HAVAALANI

GÜL

ÇEVRE

BASİT

PASAPORT

EKONOMİK

EŞİT

GÜVERCİN

KÜBRA

~~D~~	~~Ö~~	~~N~~	~~E~~	~~R~~	B	A	S	İ	T
H	A	V	A	A	L	A	N	I	C
W	S	A	Y	G	I	V	G	Ü	L
G	Ü	V	E	R	C	İ	N	V	B
K	Ü	B	R	A	H	V	L	M	T
Z	W	E	K	O	N	O	M	İ	K
C	V	P	A	S	A	P	O	R	T
Ç	E	V	R	E	V	E	Ş	İ	T

Yolculuğumuz da maceramız da yeni başlıyor

DİŞ HEDİĞİ

Uçak yolculuğu çok keyifliydi. Kübra ve Semih “Bu bulut neye benziyor?” oyunu oynadılar. Eğlenceli bir oyundu. Semih çok gülüyordu. Birden:

-Abla ne fark ettim? Baksana arkadaki dişim sallanıyor, sanırım yerine yenisi geliyor, dedi.

Kübra:

-Aaa gerçekten de sallanıyor. Birkaç güne düşer, sonra da yerine yenisi gelir, dedi.

Uçak yolculuğu birkaç saat sürmüştü. İstanbul Havaalanı'na geldiklerinde hepsi de çok mutluydu. Pasaport kontrolünden geçerken görevli Fevzi Bey'e, Selma Hanım'a ve çocuklara baktı, ardından:

-Yurda hoş geldiniz, dedi.

-Hoş bulduk, diye cevapladı hepsi de aynı anda.

Valizlerini aldıktan sonra kapıdan çıktılar. Fevzi Bey;

-Evet, artık İstanbul'dayız. Ama yolculuğumuz da maceramız da yeni başlıyor çocuklar, dedi göz kırparak.

Ailecek yol kenarında beklerlerken tam önlerinde kırmızı bir araba durdu. Arabanın içinden Hasan dayı çıktı.

Semih:

-Dayım geldi, yaşasın, diye yerinde sevinçle zıpladı.

Hasan dayı önce çocuklara sonra da kız kardeşi ve eniştesine sarıldı. Ardından valizleri bagaja yerleştirdi. Hepsi arabaya bindikten sonra İstanbul trafiğinde yavaşça ilerlemeye başladılar.

Hasan dayı bir yandan arabayı kullanıyor, bir yandan da sohbet ediyordu:

-Hoş geldiniz. Sizi dört gözle bekliyorduk. Sevim yengeniz ve Demir sizi evde bekliyor.

Semih:

-Dayıcığım, Demir kaç yaşında şimdi?

Hasan dayı:

-Demir dünyaya gelesi bir yıl olmadı. O yüzden yaşında diyemeyiz. Kaç aylık diye sorman gerekir. Onu da hemen hesaplayayım... Bugün itibarıyla tam altı aylık.

Kübra:

-Demir'i görmek için sabırsızlanıyorum. Onun için bir hediye hazırladım, dedi.

Hasan dayı:

-Az kaldı, sokağı dönünce evdeyiz, dedi.

Birkaç dakika sonra evin önüne gelmişlerdi. Hasan dayı, arabayı park etti. Eşyaların eve taşınmasına yardım etti. Sevim yenge, kucağında bebeği Demir ile birlikte kapıyı açtı.

Kocaman bir gülümsemeye:

-Hoş geldiniz, dedi.

Ailecek içeri geçip yerleştiler. Ellerini, yüzlerini yıkadılar. Sevim yenge çok güzel yemekler yapmıştı. Hep birlikte sofrada yemek yiyip sohbet ettiler. Yemekten sonra Kübra, Demir için hazırladığı sürprizi getirdi.

-Bunu Demir için kendi ellerimle ördüm. El sanatları kursuna yazılmıştım. İlk ördüğüm şey de Demir'in bu kırmızı patikleri oldu, dedi.

Sevim yenge:

-Bu harika bir şey, ellerine sağlık Kübra. Patikler, Demir'in ayaklarına küçük gelene kadar giydireceğim. Sonra da onu hatıra kutusuna koyup saklayacağım. Çok zarıfsın, teşekkür ederiz, dedi.

Selma Hanım:

-Bebek doğunca "hayırlı olsun"a gitmek âdettir. Biz ancak gelebildik. Ben de Demir için bunları getirdim. Güle güle giysin, dedi.

Hasan dayı paketi açarken, Sevim yenge de kucağında Demir'i tutuyordu. Paketten birkaç bebek kıyafeti çıktı.

Bu sırada Semih de içeri valizini açmaya gitmişti. Elinde minik bir top ve formayla geri döndü.

-Bu top ve forma da Demir için. Belki o da benim gibi futbolu çok sever büyüyünce. Bebeklere göre forma olmadığı için biraz büyüdükten sonra giyebilir. Formanın arka kısmına Demir'in adını da yazdırdım. Umarım ileride onunla maçlara gideriz, dedi.

Hasan dayı:

-Çok iyi düşünmüşsün Semih ama beni de götürün maçlara, ben de isterim, dedi gülerek.

Sevim yenge birdenbire:

-Aaaaaa Demir'in dişi çıkmış. Dün yoktu. Şimdi fark ettim. Bakar mısınız, alt taraftan bembeyaz minik bir diş geliyor, dedi.

Hasan dayı hemen bebeği kuağına alıp dişi görmek istedi. Ancak Demir ağzını sıkıca kapatmış, açmıyordu. Semih:

-Demir'i güldüreyim de ağzını açsın, dedi.

Sonra da başladı zıplamaya. Demir'in karşısına geçip tekerlemeler söyledi, kurbağa taklidi yaptı. Demir hiç gülmedi. Semih de artık pes etmek üzereydi. Tam bu sırada burnuna toz kaçan Semih "Hapşuuu!" diye hapşırınca Demir katıla katıla güldü. Alttaki beyaz diş göründü. Herkes dişi görmenin mutluluğuyla gülümsüyordu.

Semih:

-O kadar şey yaptım, gülmedin. Hapşırık sesine güldün. Espri anlayışın çok tuhafmış Demir, dedi bebeğe bakarak.

Sevim yenge:

-İlk diş çıktığına göre yarın diş hediği yapayım, dedi.

Kübra:

-Diş hediği de nedir? İlk kez duyuyorum.

Sevim yenge açıklamaya başladı:

-Diş buğdayı da denir aslında. Bebeğin ilk dişi çıktığında buğday taneleri ve nohutları haşlar ve "diş hediği" dediğimiz bu yiyeceği hazırlarız. Yiyeceğin üzerine ceviz, fındık da koyarız. Sonra da akrabalarla, komşularla birlikte yeriz.

Semih:

-Neden böyle bir şey yapılıyor peki?

Sevim yenge:

-Bu bir gelenek Semih. Bebeğin dişinin çıkması çok özel ve önemli bir olay. Bu olayı kutlamak, sevincimizi paylaşmak

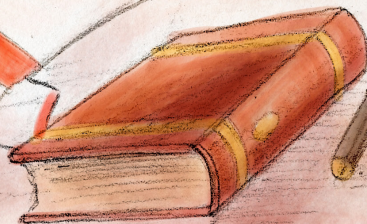
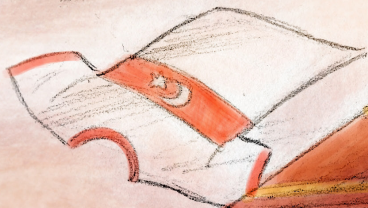
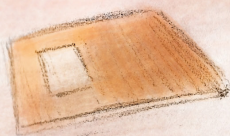

için pişiriyoruz dış hediğini. Siz de iyi ki bugün buradasınız. Dış hediğinde akrabalar, komşular çağrılır mutlaka. Sonrasında neler yapıldığını anlatmayayım, birlikte yapalım isterseniz, dedi.

Kübra ve Semih, ertesi gün dış hediği yapacak olmalarının heyecanıyla erkenden yattılar. Sabahleyin, kahvaltı biter bitmez yengeleriyle mutfağa gittiler. Birlikte buğday tanelerini ve nohudu tencereye koydular. Sevim yenge ocağın altını yaktı. Bir süre sonra pişen hediğin üzerine tuz, ceviz atıp tabaklara paylaştırdılar. Sevim yenge birkaç tabağı tepsiye koyarak komşulara dağıttı.

Ardından eve geldiğinde:

-Hazır mısınız? İlk dış kutlamaları hediğin pişirilip dağıtılmasıyla bitmiyor çocuklar. Şimdi Demir'in önüne farklı meslekleri temsil eden birer nesne koyacağız. Mesela öğretmenlik için ne olabilir?

Kübra:

-Kalem, kitap?

Sevim yenge:

-Evet. İki de olur. Kalem, kitap, top, gözlük, araba, defter, forma.. Demir hangisini eline alırsa ilerde o nesneyi kullanacağı bir mesleği olacağına inanılır.

Semih gözlerini kocaman açarak:

-Gerçekten de hangi nesneyi seçerse büyünce onunla ilgili bir mesleği mi olacak?

Sevim yenge gülererek:

-Aslında hayır. Biz eğlenmek için yapıyoruz biraz da. Gelecekte hangi mesleği seçeceğini şimdiden bilmemiz mümkün değil. İlk dış anısına keyifli bir eğlence gibi düşünelim bunu, dedi.

Semih ve Kübra, Demir'in seçmesi için oyuncak araba, gözlük, kalem, kitap, defter, top, forma gibi eşyaları yere dizdiler. Demir'i de eşyaların yanına bıraktılar. Demir elini hafifçe uzattı ve formayı yakaladı.

Semih heyecanla bağırmaya başladı:

-Demiştim! Futbolcu olacak demiştim! Yaşasın! Demir futbolcu olacak, çok mutluyum.

Bütün aile hediklerini yerken kakhaha atmaya başladılar.

Semih birden olduğu yerde durdu ve:

-Çok tuhaf bir şey oldu, diye elini ağzına götürdü.

Herkes merakla Semih'e bakıyordu. Annesi:

-Oğlum iyi misin? Ne oldu?

Semih eliyle dişini tutarak:

-Dişim düştü anne. Sanırım diş hediği aynı zamanda sallanan dişlerin de düşmesini sağlıyor. Demir gibi benim de dişim çıktı. En iyisi ben de formayı seçeyim de ileride futbolcu olayım, dedi.

Bu sözün üzerine herkes keyifle, kakhahayla güldü.

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Bebek görmeye giderken bebeğe ne gibi hediyeler alınabilir?

.....

.....

.....

.....

2. Dış hediğinin içinde neler var?

.....

.....

.....

.....

3. Dış hediği ne zaman yapılır?

.....

.....

.....

.....

4. Sizin de hiç böyle kutlamalarınız oldu mu? Olduysa yazınız.

.....

.....

.....

.....

Bölüm Sonu Etkinlik

B) Aşağıdaki kelimelerin yerleri karışmış. Aşağıdaki karışık verilmiş kelimeleri örnekteki gibi anlamlı ve kurallı bir cümle hâline getirir misiniz?

1.Hediğin / pişen / tuz / atıp / yediler / ceviz / üzerine

.....
Pisen hediğin üzerine tuz, ceviz atıp yediler.
.....

2.Mesleği / bilmemiz / hangi / seçeceğini / gelecekte / mümkün / değil

.....

3.Bebek / uzattı / hafifçe / elini / yakaladı / ve / formayı

.....

4.Hatıra / kutusuna / sakladı / onu / koyup

.....

C) Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanınız.

Âdet: .....

Tuhaf: .....

Hedik: .....

Ceviz: .....

Yolculuk: .....

Ya tutarsa?...

FIKRA GİBİ BİR GÜN

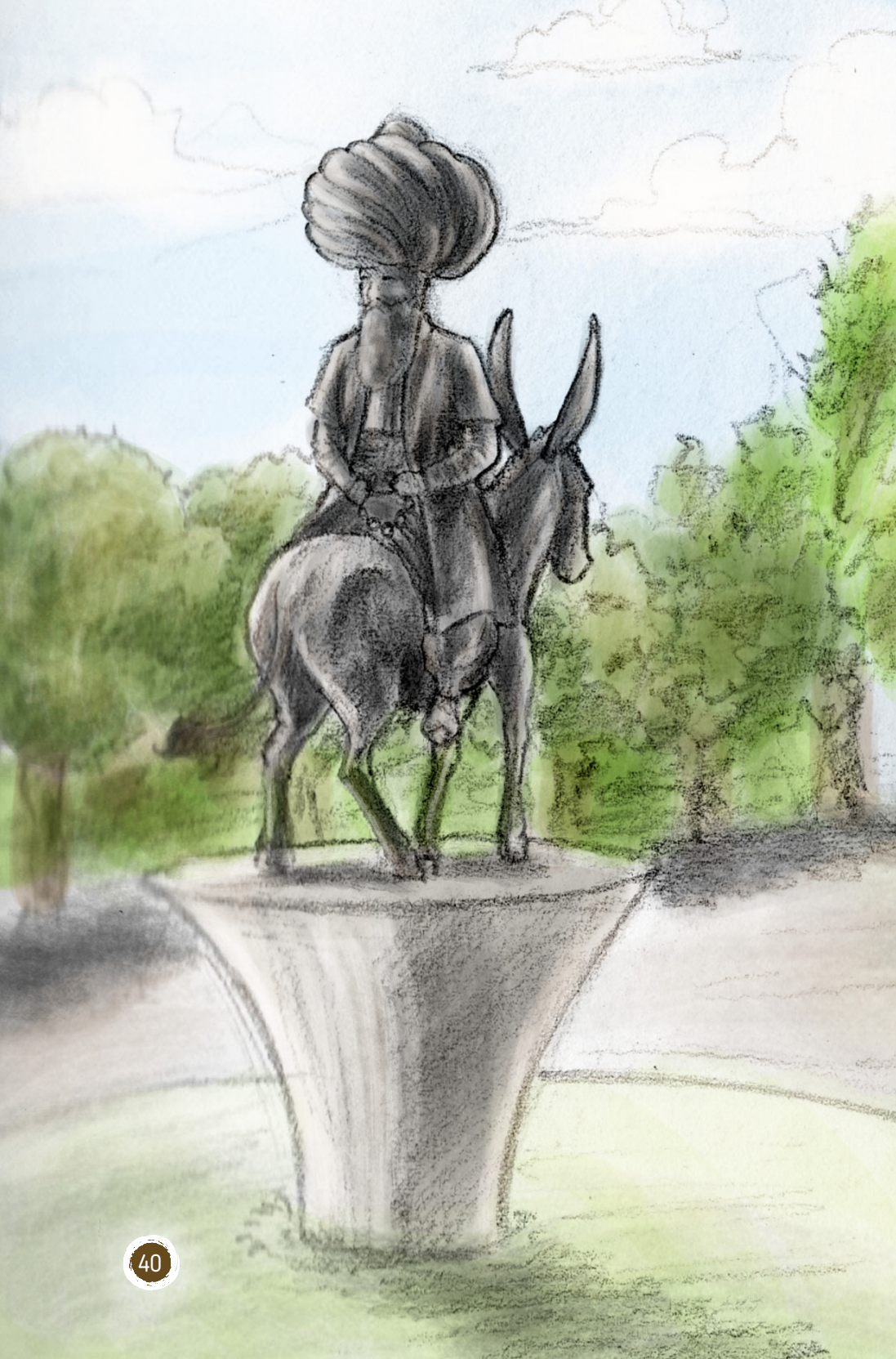
Bilgin ailesi İstanbul'da birkaç gün kaldıktan sonra araba kirayıp Konya'nın Akşehir ilçesine gittiler. Fevzi Bey'in kardeşi Mehmet amca Akşehir'de yaşıyor. Yolculuk tam altı saat sürdü. Semih yol boyu tabelaları okuyup kaç kilometre kaldığını söylüyordu. Akşehir'e geldiklerinde meydana bir heykel gördüler. Semih:

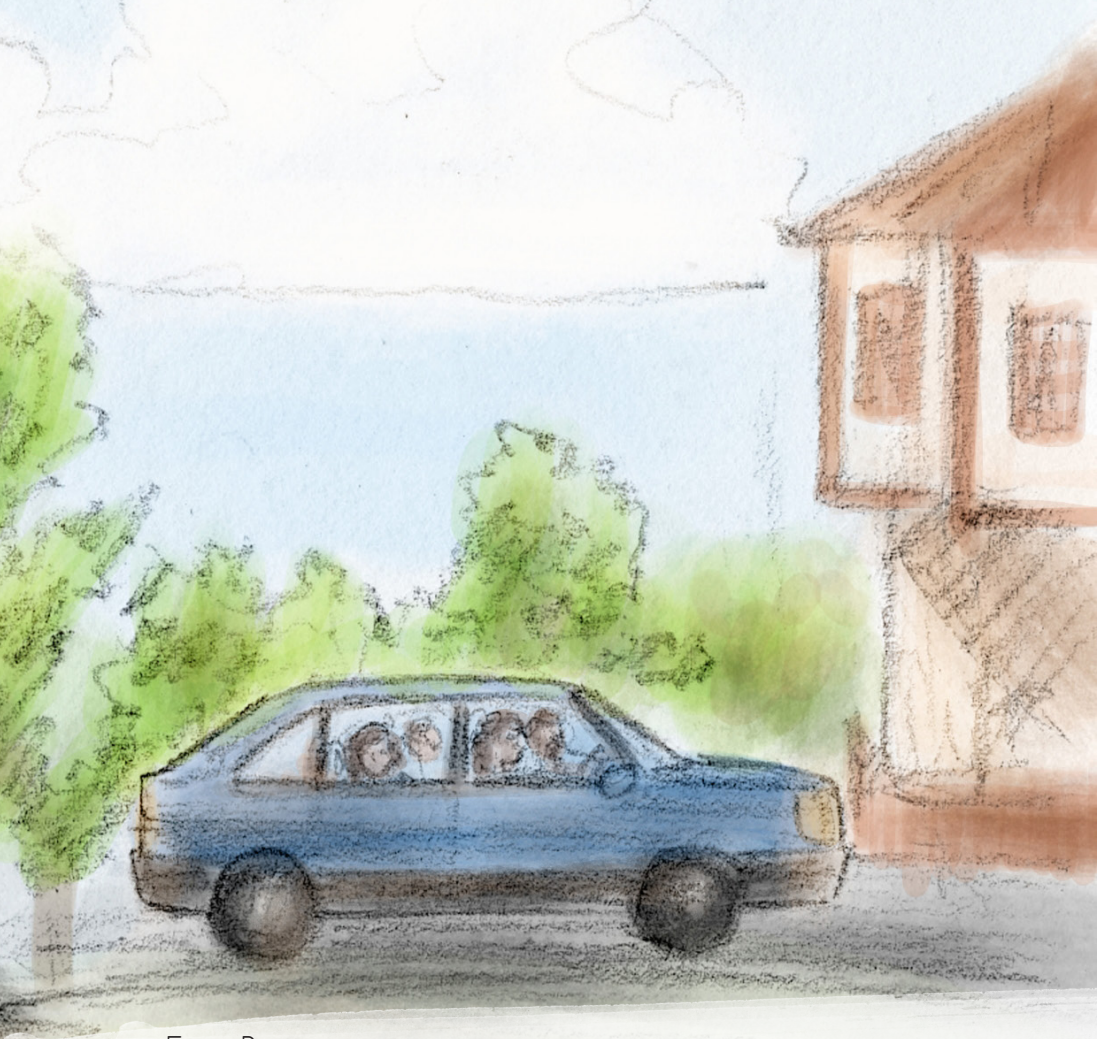
-Aaaa heykele bakın. Ne kadar ilginç. Heykeldeki kişi eşeğe ters binmiş, dedi.

Fevzi Bey;

-Çocuklar, o Nasreddin Hoca heykeli. Çok önemli bir şahsiyettir. Nasreddin Hoca fıkralarını duydunuz mu hiç?

Kübra ve Semih "Hayır!" anlamında başlarını sağa sola salladılar.

Fevzi Bey:

-Öyleyse eşeğe ters binme fıkrasıyla başlayalım.

Bir gün Nasreddin Hoca, bir köye misafirlige gitmiş. Günlerden cumaymış. Nasreddin Hoca camide çok güzel bir vaaz vermiş. Herkes Nasreddin Hoca'yı çok sevmiş. Camiden çıkınca köylülerin hepsi Hoca'ya yardım etmek, onunla konuşmak istemişler. Birlikte yürürken Hoca, eşeğinin yanına gelmiş. Eşeğine binmek istemiş, ama nasıl bineceğine bir türlü karar verememiş. En sonunda eşeğine ters binmiş.

Köylüler şaşkın şaşkın Hoca'ya bakmışlar. İçlerinden biri "Hocam eşeğinize neden ters bindiniz?" diye sormuş. Nasreddin Hoca da "Eşeğime düz binip ilerleseydim size arkamı dönmüş olacaktım. Ayıp olacaktı. Siz önden gitseydiniz bu kez de ben arkada kalacaktım. Ben de ters binmeye karar verdim. Böylece sizin önünüzden gitsem de arkamı size dönmemiş olacağım." demiş.

Semih:

- Nasreddin Hoca doğrusunu yapmış. Ben de olsam eşeğime ters binerdim, dedi.

Bunun üzerine babası:

-Yavrum, Nasreddin Hoca hazırcevap olması, zeki olması ve toplumun sorunlarına zekâsıyla çözümler bulmasıyla dünyaca tanınan bir kişi olmuştur. Bu fıkrada kendisinin ne kadar nazik ne kadar düşünceli olduğunu anlamak mümkün. Üstelik mizahi yönü de çok kuvvetlidir. Onun fıkralarını çoğu insan bilir, anlatır.

Semih:

-Mizah ne demek?

Fevzi Bey:

-Mizah, gülmece demek. Espri, nükte yapabilen, güldüren insanlar için mizahi yönü kuvvetli deriz.

Semih:

-Anladım babacığım. Anne peki sen de Nasreddin Hoca fıkrası biliyor musun?

Annesi:

-Tabii ki biliyorum. Ben de size Nasreddin Hoca'nın "Göle Maya Çalma" fıkrasını anlatayım da dinleyin.

Bir gün Nasreddin Hoca, elinde bir bakraç yoğurt mayası bir de kaşıkla gölün kenarına gitmiş. Bakraçtan yoğurt mayasını kaşıkla alıp alıp göle dökmeye başlamış. Oradan geçen köylüler Hoca'nın bu yaptıklarını görüp merakla sormuş:

-Hocam elindeki yoğurt bakracıyla ve kaşıkla ne yapıyorsun öyle?

Nasreddin Hoca cevap vermiş:

-Göle yoğurt mayası çalıyorum.

Adam hayretle:

-Hocam hiç göl maya tutar mı?

Hoca kendinden gayet emin bir tavırla:

-Ya tutarsa, demiş.

Kübra gülerek:

-İyi ama tutmaz ki...

Selma Hanım kızına dönerek:

-Tabii ki tutmaz kızım. Nasreddin Hoca da biliyor tutmaya-
cağını. Zor ya da imkânsız görünen bir olaya dair umudumuzu
korumak gerekiyor. Nasreddin Hoca bu olayla insanlara "Amacı-
nızdan vazgeçmeyin, sabırla deneyin." demek istemiş aslında. Onun
fıkralarını sadece gülmek için anlatmayız. Bir ders çıkarmak, top-
luma dair bir şeyler öğrenmek, sorgulamak için de anlatırız. Bu
yüzden Nasreddin Hoca bizim için çok önemlidir.

Yolda konuşa konuşa giden Bilgin ailesi nihayet Mehmet amcanın evine gelmişlerdi. Kübra gözlerini kocaman kocaman açıp:

-Şuraya bakın, ne kadar güzel. Her yerde meyve ağaçları var, dedi.

Mehmet amca ve ailesi; tek katlı, bahçeli bir evde oturuyordu. Mehmet amca kapının önünde onları bekliyordu. Arabayı park ettikten sonra Semih ve Kübra amcalarına doğru koştular.

Mehmet amca:

-Canım yeğenlerim, hoş geldiniz. Sizi çok özledim, dedi.

Mehmet amcanın eşi Elif yenge ve kızları Melike de kapının önüne geldi. Akrabalar birbirlerine sarılıp hasret giderdiler. Çocuklar "Bahçede oynayabilir miyiz?" diye sordular. Fevzi Bey:

-Oynayın ama dikkatli olun, dedi.

Melike, amcasının çocuklarına bahçeyi gezdirdi. Bahçe o kadar büyüktü ki çeşit çeşit meyve ağacı, türlü türlü sebzeler vardı etrafta.

Kübra:

-Kardeşim şu ağaçlara bak. Kiraz, kayısı, şeftali... Hepsi de dallarda renk renk.

Melike:

-Haydi ağaca çıkıp meyve toplayalım, dedi.

Şeftali ağaçları çok büyük değildi. Ağaca çıkmadan dallardan şeftali toplanıyordu. Ama kiraz için ağaca çıkmak gerekiyordu. Semih:

-Ben şu tepedeki büyük kirazlardan yiyeceğim, deyip ağaca tırmanmaya başladı. Önce alttaki dallara çıktı. Ama yüksekteki kirazlar daha lezzetli görünüyordu. Bir dal daha yükseğe, sonra bir dal daha.. Bir dal daha.. İşte! Ağacın en üst dalındaydı artık. Tepeden her yeri rahatlıkla görüyor; en iri, en kırmızı kirazları yiyebiliyordu. Keyfi yerindeydi. Taa ki ablasının sesini duyana kadar:

-Semiiiiih! Kardeşim! Nasıl çıktın oraya? Çok yüksekesin. İn artık.

Semih o an fark etti ne kadar yukarı çıktığını. Keyfi kaçtı. Endişelenmeye başladı. "Sahi nasıl çıktım? Şimdi nasıl ineceğim ben aşağıya?" diye düşünmeye başladı. Kübra'nın sesini duyan anne ve babası dışarı çıktı. Ardından amcasıyla yengesi de geldi.

Semih yukarıdan bağınyordu:

-Baba, yardım eder misin? Aşağıya inemiyorum.

Fevzi Bey, telaşla:

-Ben yukarı tırmanayım. Sonra Semih'i kucağıma alıp ineyim, dedi.

Mehmet amca:

-Yok ağabey. Öyle olmaz. Uzun bir merdivenimiz var. Ben hemen getireyim, onunla indiririz, dedi.

Herkes, telaşla Semih'e bakarken Mehmet amca merdivenle ağacın altına geldi.

-Ağabey, ben hemen daldan indiririm yeğenimi, sen merdiveni sıkıca tut, dedi.

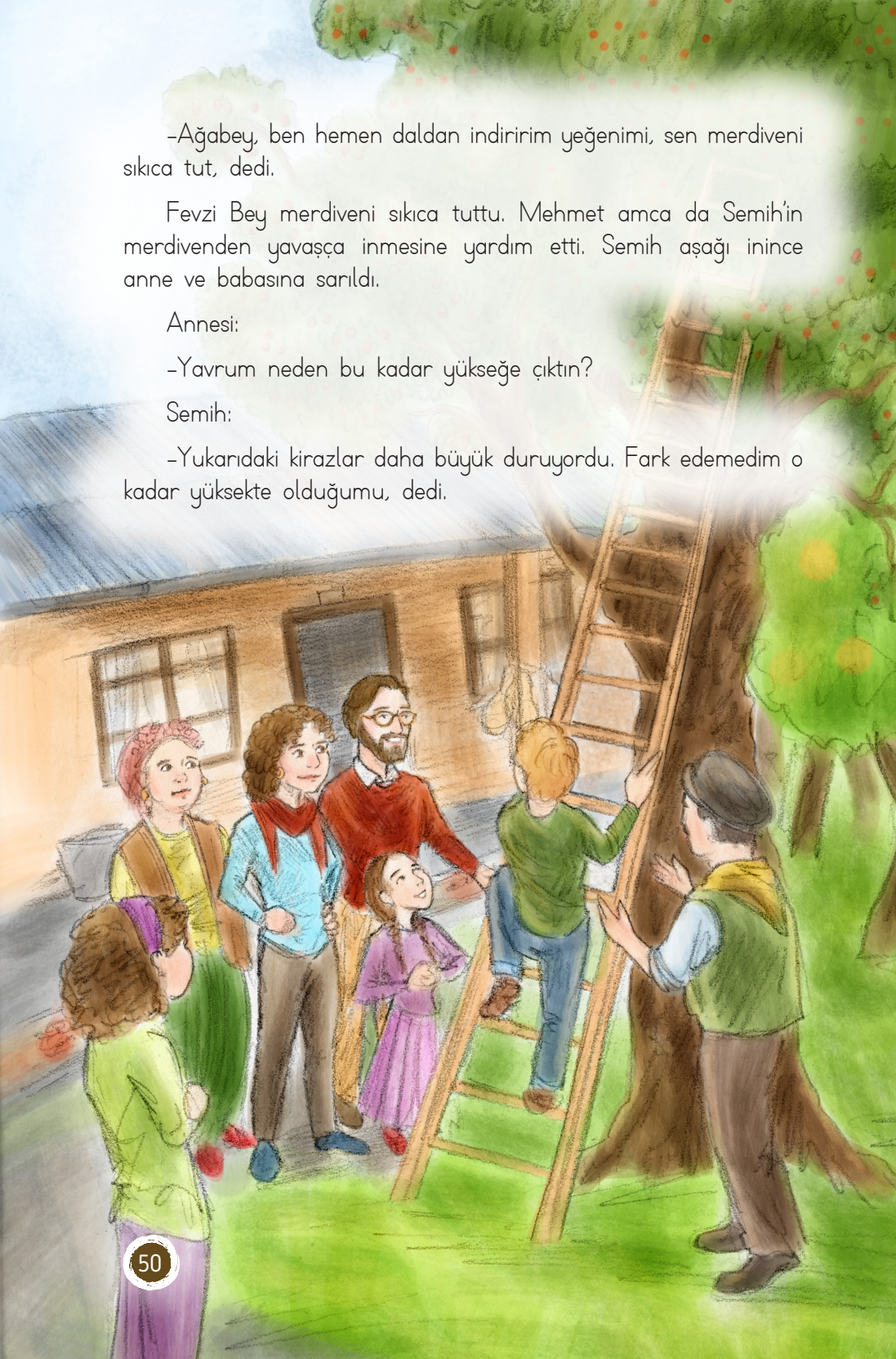
Fevzi Bey merdiveni sıkıca tuttu. Mehmet amca da Semih'in merdivenden yavaşça inmesine yardım etti. Semih aşağı inince anne ve babasına sarıldı.

Annesi:

-Yavrum neden bu kadar yükseğe çıktın?

Semih:

-Yukarıdaki kirazlar daha büyük duruyordu. Fark edemedim o kadar yüksekte olduğumu, dedi.

Annesi Semih'e sımsıkı sarıldı. Başını okşadı ve:

-Kirazların hepsi aynı aslında, en tepedekileri genellikle kuşlara bırakırız. Onlar kanatlarıyla istedikleri yere uçar, insanların yetişemediği yerlerdeki meyveleri yerler. Sen de bundan sonra en tepedeki meyveleri kuşlara bırak, tamam mı? Özellikle aşağı inmek için kanatların ya da bir merdivenin yoksa, dedi gülerек.

Semih:

-Anladım anneciğim, bundan sonra daha dikkatli olurum, dedi.

Ardından hep birlikte eve girdiler. Elif yenge, bahçeden geçen yıl topladıkları mısırları kurutmuştu. Onları güzelce patlattı. Mehmet amca da çocuklara fıkralar, masallar anlattı. Çok eğlenceli ve keyifli bir gün olmuştu. Semih ve Kübra burada kaldıkları zaman boyunca bol bol meyve topladılar. Patlıcan, biber, domates fideleri ektiler. Toprağı kazmayı, bitkileri sulamanın püf noktasını öğrendiler. Çok keyifli ve eğlenceli bir tatil olmuştu. Ancak daha gidecekleri şehirler, görecekleri yeni şeyler vardı.

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Semih neden ağacın en üstüne çıktı?

.....

.....

.....

.....

2. Sizin de bildiğiniz bir fıkra var mı? Anlatınız.

.....

.....

.....

.....

3. Nasreddin Hoca hakkında neler biliyorsunuz?

.....

.....

.....

.....

4. Sizin de başınızdan geçen komik bir olay var mı? Anlatınız.

.....

.....

.....

.....

Bölüm Sonu Etkinlik

B) Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanınız.

Fıkra: .....

.....

Mizah: .....

.....

Keyifli: .....

.....

İmkânsız: .....

.....

Komik: .....

.....

B) Aşağıdaki cümleleri okuyunuz. Metne göre doğruysa 😊, yanlışsa ☹️ kutusunu işaretleyiniz.

	DOĞRU 😊	YANLIŞ ☹️
Bilgin ailesi, İstanbul'dan Akşehir'e geldiler.	😊	
Fevzi Bey yolda Nasreddin Hoca fıkrası anlattı.		
Semih ağaca çıktıktan sonra yere zıplayarak indi.		
Ağaçların en tepesindeki meyveler, kuşlar için bırakılır.		
Mehmet amcanın bahçeli ve tek katlı bir evi var.		
Nasreddin Hoca fıkralarıyla ünlü, önemli bir şahsiyettir.		

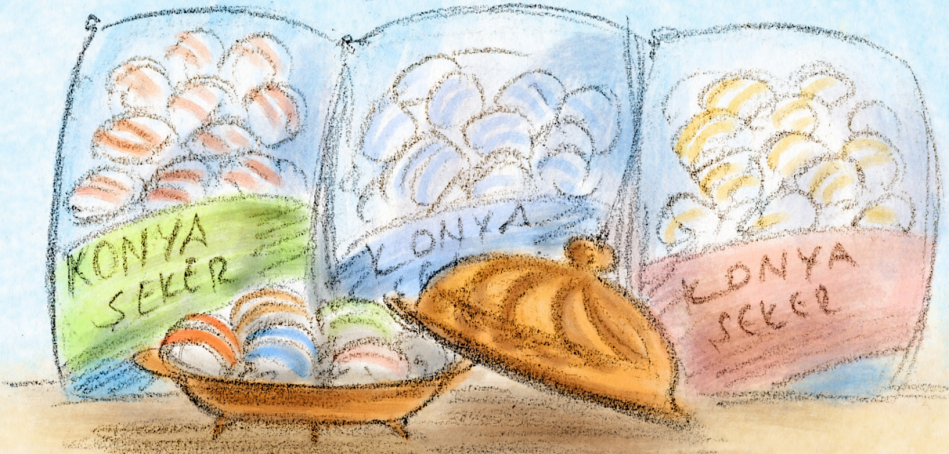
“Ya olduğun gibi görün,
Ya görüdüğün gibi ol.”

GÜNEŞ DOĞARKEN

Bilgin ailesi, birkaç günlük Akşehir gezisinden sonra Konya'nın merkezine doğru yola çıktı. Akşam olmadan Nevşehir'de olmak istiyorlar ama yolda yeni yerler görmeyi de planlıyorlardı. Fevzi Bey hem arabayı kullanıyor hem de çocuklarına çevreyi tanıtıyordu:

-Çocukluğum buralarda geçti. Akşehir'de ilkokulu bitirdikten sonra Konya'nın merkezinde bir okula başladım. Hatta 20 dakika sonra en sevdiğim restoranın önünden geçeceğiz. Ne dersiniz çocuklar? Birer etli ekmeğe yiyecek mi?

Kübra ve Semih kollarını kaldırarak:

-Yaşasın, yiyelim, diye bağırdılar.

Selma Hanım:

-Türkiye'nin seksen bir ilinde de çok farklı, çok güzel lezzetler var. Konya'ninki de etli ekmek ve ...

Kübra:

-Konya şekerini anneciğim, değil mi?

Annesi:

-Evet.

Semih:

-Konya şekerini, şu beyaz beyaz sert olan şeker mi?

Kübra:

-Evet kardeşim. Giderken yolda durup Konya şekeri alalım mı? Hem arkadaşlarımıza da götürürüz.

Fevzi Bey:

-Bu harika bir fikir, dedi.

Yaklaşık 20 dakika sona "Etli Ekmek" yazan bir yerde durdular. Arabadan inip içeri girdiler. İçeride uzun uzun masalar vardı. Bilgin ailesi, bir masa seçip oturdu.

Fevzi Bey garsondan dört tane etli ekmek istedi. Az sonra garson masanın iki ucuna birer tahta parçası koyup gitti.

Semih şaşkınlıkla:

-Biz tahta mı yiyeceğiz? Neden getirdi bunları şimdi, diye sordu.

Babası :

-Sabırla beklemelisin oğlum. Etli ekmeğin özelliği uzun ve incecik hamurun üzerine kıymanın konması. Şekli bozulmasın diye pideleri dilimlemiyorlar. Bak geliyor işte.

Semih garsona baktı. Gerçekten de upuzun bir tahtanın üzerinde etli ekmeklerle masaya doğru geliyordu. Garson özenle etli ekmeğin tahtasını, masanın uçlarındaki tahta parçaların üzerine yerleştirdi. Semih ve Kübra gözlerini kocaman kocaman açarak pidelere baktılar. İkisinin de ağzı sulanmıştı.

Masayı uçtan uca kaplayan pidelerin tadına bir an önce bakmak istiyorlardı. Fevzi Bey pidelerin yanına dört tane de yayık ayranı söyledi. Bol köpüklü yayık ayranı ve etli ekmek çok lezzetliydi.

Karınları güzelce doyan Bilgin ailesi, tekrar yolculuğa koyuldu. Konya-Aksaray yolu üzerinde durup paket paket Konya şekeri aldılar.

Selma Hanım:

-Çocuklar, Konya çok önemli şehirlerimizden biridir. Mevlâna'yı biliyorsunuz, değil mi?

Kübra:

-Biz derste görmüştük. Hatta öğretmenimiz tahtaya Mevlâna'nın "Ya olduğun gibi görün ya görüdüğün gibi ol." sözünü yazmıştı.

Fevzi Bey:

-Mevlâna'nın Mesnevi'sini okumuştum, çok sevdiğim bir eserdir. Mevlâna'nın türbesi de Konya'da, biliyorsunuz. Konya bu sebeple de bir kültür şehridir çocuklar, dedi.

Çocuklar arkada Konya şekerlerinden ktır ktır yerken babalarını dinliyorlardı. Fevzi Bey arabayı çok dikkatli kullanıyordu.

Arabada keyifle giden Semih birdenbire:

-Aaaa! Şuraya bakın. Büyük, pembe kuşlar gelmiş. Belgesel-lerde hep görüyordum. Adını birden hatırlayamadım.

Kübra hayranlıkla camdan bakarken kardeşine döndü:

-Flamingolar... Flamingolar gelmiş Semih, dedi.

Fevzi Bey:

-Flamingolara Türkiye’de “allı turna” da denir çocuklar. Bu arada allı turnaların olduğu gölün adını biliyor musunuz?

Çocuklar "hayır" anlamında başlarını iki yana salladılar.

Fevzi Bey:

-Burası Tuz Gölü. O yüzden flamingolar da burada. Tuz Gölü'nü yakından görmek ister misiniz?

Çocuklar bu kez de aynı anda "Eveeeet!" diye bağırdılar. Selma Hanım gülererek çocuklarına baktı. Harika bir yolculuktu.

Selma Hanım:

-Bence de evet, yolculuk demek yeni bir macera demek. Keyifle zaman geçirmek demek. Haydi, gidip Tuz Gölü'nü keşfedelim. Hatta hediyelik eşya dükkânından bir tuz lambası da alalım, dedi.

Fevzi Bey direksiyonu Tuz Gölü'ne doğru çevirdi.

Tuz Gölü kızıl ve beyaz renkteydi. İnsanlar ayakkabılarını çıkarmış, gölde yürüyorlardı. Herkes gölün, allı turnaların fotoğrafını çekiyordu. Bilgin ailesi de ayakkabılarını çıkardı, gölün kenarında yürüyüş yaptı. Göl muhteşem görünüyordu. Fevzi Bey telefonunu çıkardı ve yakınlarındaki bir gence:

-Affedersiniz, fotoğrafımızı çekebilir misiniz acaba, diye sordu.

Genç gülümseyerek:

-Tabii ki çekerim, dedi.

Fevzi Bey, Selma Hanım ve çocuklar gülümseyerek poz verdiler. Arkalarında Tuz Gölü ve allı turnalarla harika bir aile fotoğrafı olmuştu.

Fevzi Bey fotoğraflarını çeken gence teşekkür etti.

-Eve gider gitmez bu fotoğrafı çerçeveleteceğim. Salonumuza koyar, baktıkça bugünü hatırlarız. Ülkemiz ne kadar da güzel, dedi.

Tuz Gölü'nden ayrılmadan hediyelik eşya dükkânına girdiler. Selma Hanım bir tane tuz lambası aldı. Semih ve Kübra da birer tane anahtarlık aldılar. Ardından yola koyuldular.

Birkaç saat sonra Nevşehir'e gelmişlerdi. Selma Hanım'ın ablası Aysel teyze onları bekliyordu. Aysel teyze yirmi yıldır Nevşehir'in Göreme ilçesinde yaşıyordu. Göreme'ye geldiklerinde etrafta tuhaf şekiller görmeye başladılar. Semih:

-Abla, şunlara bak.

Kübra:

-Gördüm kardeşim, bunlar peribacaları.

Semih:

-Peri diye bir şey yoktur. Neden öyle dedin?

Kübra:

-Tabii ki peri diye bir şey yok. Bunlar coğrafi şekiller. Böyle bir coğrafi şeklin oluşması için yüzyıllar gerekli. Coğrafya öğretmenimiz bize uzun uzun anlatmıştı. Peribacalarının oluşması için eskiden buranın deniz olması ve etrafında yanardağlar olması gerekiyor.

Semih:

-Ama burada deniz ya da yanardağ yok ki..

Kübra:

-Şu an yok. Ama yüzyıllar önce varmış kardeşim. Bu şekiller de yüzyıllar boyunca aşınarak bu hâle gelmiş. İstersen eve gidince sen de araştırıp öğrenebilirsin. Harika görünüyorlar, değil mi?

Semih:

-Evet ama neden kare şeklinde oyuklar var peribacalarının-
da?

Kübra:

-Çünkü insanlar yaşamak için peribacalarına oyuklar açmış-
lar. Peribacalarının orta kısımları oymak için oldukça yumuşaktır.
İnsanlar oraları oyarak kendilerine yaşam yerleri oluşturmuşlar.

Semih:

-Çok şaşırdım. Daha önce hiç duymamıştım. Daha yakın-
dan bakabilir miyiz peki peribacalarına?

Fevzi Bey:

-Tabii, ama şimdi değil. Nasılsa birkaç günümüz daha
var. Önce teyzene gidelim. Bizi merak etmesin. Gözü yolda
kalmıştır, dedi.

Aysel teyze çok neşeli biriydi. Eve geldiklerinde kapıyı gülererek açtı. Yeğenleriyle oyunlar oynadı, onlar için hazırladığı yiyecekleri ikram etti. Akşam yatmadan önce:

-Sizin için bir sürpriz hazırladım. Güneş yarın saat 06.00'da doğacak. Sürpriz için sabah 05.00'te evden çıkmalıyız, dedi.

Kübra şaşkınlıkla teyzesine baktı ve:

-Sabah 05.00'te nereye gideceğiz ki, diye sordu.

Aysel teyze gülererek:

-Ee söylersem sürpriz olmaz ki, dedi.

Selma Hanım:

-Madem sabah çok erken kalkacağız, hemen uyuyalım, dedi.

Aysel teyze erkenden kalktı. Misafirleri için birer tost yaptı. Termosa çay koydu. Ardından herkesi uyandırdı.

Semih:

-Teyze ben sürpriz istemiyorum, uyumak istiyorum..

Aysel teyze:

-Sürprizi görünce her gün gitmek isteyeceksin, o yüzden ben-
ce hemen hazırlanmalısın, dedi.

05.00'te herkes kapının önünde hazırıldı. Arabaya bindiler, kısa süre sonra karşlarına bir tabela çıktı. Tabelada "Kapadokya'ya Hoş Geldiniz!" yazıyordu.

Kübra:

-Peribacalarını gezmeye mi geldik bu saatte teyze? Üstelik her yer karanlık!

Aysel teyze güldü ve:

-Peribacaları günün her saati görülebilir Kübra. Ama sadece bu saatte görebileceğiniz tek şey var.

Selma Hanım ve Fevzi Bey gülümsüyorlardı.

Kübra:

-Bilmece gibi konuşuyorsun teyze, dedi.

Arabadan indikten sonra bir süre yürüdüler. Kübra ilerideki manzarayı görünce:

-İnanamıyorum! Teyze sen harikasın! Bu muhteşem bir sürpriz!

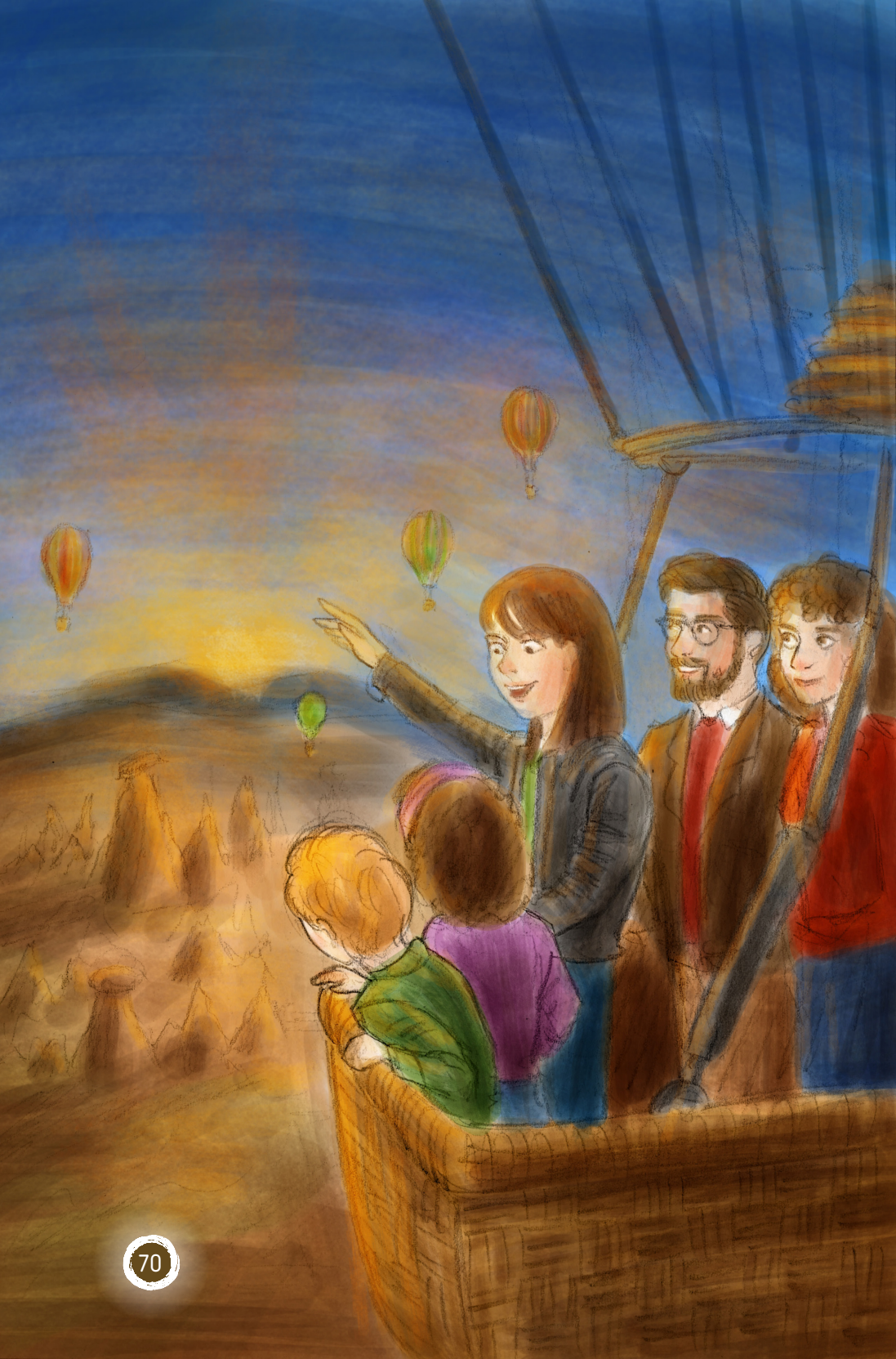
Semih:

-Ne oldu? Abla ne gördün? Bana da söylesene, derken manzarayı gördü.

İleride rengârenk yüzlerce hava balonu uçmak için hazırlanıyordu.

Aysel teyze:

-Bizim bineceğimiz balon şu ilerideki. Kırmızı mavi renkte olan, dedi.

Balonun yanına geldiklerinde baloncu:

-Aysel Hanım hoş geldiniz, dedi.

Aysel teyze her şeyi önceden ayarlamıştı. Aysel teyze baloncuya teşekkür etti ve ardından sırayla balona bindiler. Önce Semih ve Kübra bindi, ardından Aysel teyze, Selma Hanım ve Fevzi Bey. Baloncu:

-Güneşin doğmasına 15 dakika kaldı. Yolculuğumuz bir saat sürecek. Hazırsanız başlıyorum, dedi ve sıcak hava balonu gökyüzüne doğru yükselmeye başladı.

Bilgin ailesi hayran hayran manzarayı izliyordu. Kapadokya, peribacaları, gökyüzü... Muhteşemdi.

Baloncu:

-Bir dakika sonra doğuya şu tarafa doğru bakmanızı istiyorum, dedi parmağıyla doğuyu göstererek.

Herkes o tarafa doğru bakarken güneş de ilk ışıklarıyla Kapadokya'yı aydınlatmaya başlamıştı. Balon gökyüzünde süzülürken çocuklar "Türkiye ne kadar da güzel..." diye düşündüler.

Selma Hanım, Fevzi Bey ve çocuklar; bu anı ömürleri boyunca unutmadılar. Türkiye'den çok uzakta yaşasalar da kalplerinde hep Türkiye vardı. Her fırsatta ülkelerine gidip yeni anılar biriktirdiler.

Bölüm Sonu Etkinlik

A) Aşağıdaki soruları "Güneş Doğarken" başlıklı metne göre cevaplayınız.

1. Etlı ekmeğ nasıl bir yiyecektir?

.....
.....
.....

2. Tuz Gölü nasıl bir yer? Anlatınız.

.....
.....
.....

3. Aysel teyzenin sürprizi neydi?

.....
.....
.....

4. Siz hiç hava balonuna bindiniz mi?

.....
.....
.....

5. Siz hiç güneşin doğuşunu izlediniz mi?

.....
.....
.....

Bölüm Sonu Etkinlik

B) Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. "Ağzı sulanmak" deyimini hangi durumlarda kullanırsınız?

.....
.....

2. "Gözü yolda kalmak" deyimini hangi durumlarda kullanırsınız?

.....
.....

3. *Deyimler kalıplaşmış sözlerdir. Deyimlerde kullanılan kelimeler mecaz anlamda (gerçek olmayan) kullanılırlar. Sizin de bildiğiniz ve kullandığınız deyimler varsa yazınız.

.....
.....

4. Yolculuk yapmak, yeni yerler görmek bize güzel anılar kazandırır. Siz de böyle bir anınızı yazar mısınız?

.....
.....

.....
.....

C) Aşağıdaki kelimeleri cümle içinde kullanınız.

Peribacaları: .....

Yolculuk: .....

Macera: .....

Hava balonu: .....

Manzara: .....

